

Nota Universiteitsraad

UR nummer 20.085	DMS nummer -
----------------------------	------------------------

Aan : College van Bestuur

Van : Studentengeleding Universiteitsraad

Opsteller : J.D.P. van den Broek, E. Klaver, V. T. de Haes

Onderwerp : Eerlijkere herkansingsregeling

Status : Ter bespreking

Behandeling in : Commissie OOS d.d. 15 juni 2020

Kern van de inhoud

De herkansingsregeling van de UU is inherent oneerlijk en veel strenger dan aan andere universiteiten. Dit komt door drie hoofdredenen. Ten eerste is er een grootte differentiatie in regels tussen faculteiten, wat leidt tot verwarring en een barrière tot multidisciplinariteit en flexibel onderwijs. Dit leidt tot het tweede probleem, namelijk dat er op sommige faculteiten perverse prikkels ontstaan om een vak te kunnen herkansen. Ten slotte, het belangrijkste probleem is dat de huidige regel de Utrechtse studenten de kans ontnemt om eerlijk te concurreren met zijn medestudenten bij de toelating van masters. De toelatingseisen worden steeds strenger en zijn vaak verbonden aan een minimale cijfer-eis.

Dit alle leidt tot extra stress en verminderde kansen voor UU-studenten en alumni. Dit kan en moet anders. Verander herkansing regels zodat studenten eerlijk worden behandeld voor hun toekomst, zodat multidisciplinariteit de ruimte krijgt, en zodat perverse prikkels voor studenten verdwijnen. Juist in deze tijd zien we dat een maatschappelijke ontwrichting de academische loopbaan van een student ernstig kan beïnvloeden. Waar de herkansing in deze tijd zou moeten dienen als een redding en hulpmiddel voor studenten, blijken de Utrechtse herkansingsregels verwarrend, ondoelmatig en ronduit nadelig te zijn. Daarom doen we 2 voorstellen in deze nota om deze onwenselijke situatie op te lossen.

- 1. Voldoendes herkansen, 1 keer per jaar**
- 2. Geen maximumcijfer voor (deel)herkansingen**

Verzoek aan het College van Bestuur

Het wijzigen van de OER 2020-2021 aan de hand van de in deze nota gedane voorstellen.

English summary

The resit policy of Utrecht University is unfair and much stricter than at other universities in the Netherlands. This is because of three reasons: first, there is a large difference in policies between faculties, which leads to confusion and barriers for multidisciplinary and flexible education. This leads to the second problem, being that at certain faculties, there might be non-desirable reasons to redo an entire course instead of a resit. Finally, the most important problem is that students from Utrecht University are at an unfair disadvantage when applying for selective master's degrees, for which high grades are often important.

This all leads to extra stress and reduced opportunities for UU-students and alumni. This could and should not be. Therefore, we propose two changes in the general resit policy of Utrecht University, in order to improve the opportunities for UU-students and reduce the disadvantage of our students:

1. Make it possible to resit a passing grade, once a year
2. No maximum grade for (partial) resits

Nota UR: Eerlijkere Herkansingsregeling

Elke student moet de mogelijkheid krijgen het maximale uit zichzelf te halen. Studenten zijn echter ook mensen en op sommige momenten lukt het niet het maximale te geven. Het is dan ook van belang dat de universiteit hier begrip voor toont door redelijke herkansingsregelingen te hanteren. De herkansingsregelingen aan de Universiteit Utrecht zijn deels niet centraal geregeld, wat zorgt voor verwarring onder studenten en medewerkers. Daarnaast, zijn de centrale regels over herkansen relatief streng in vergelijking met herkansingsregelingen aan andere universiteiten in Nederland. Dit terwijl cijferlijsten in sommige sectoren, of voor het in aanmerking komen voor een master of PhD, van wezenlijk belang zijn. Dit zorgt voor een onnodige achterstand van UU-alumni op de arbeidsmarkt en binnen de academische wereld ten opzichte van alumni van andere universiteiten.

De decentrale differentie in herkansingsregels is het eerste onderdeel van het probleem met de herkansingen die wij horen. De differentiatie zorgt ervoor dat het voor studenten compleet onduidelijk is welke kansen zij krijgen per faculteit om hun cijfers te herkansen. [Zo heeft de faculteit rechten een "joker" die zij bij cijfers kunnen inzetten](#), en is er bij de faculteit geowetenschappen twee jaar geleden een aanpassing gemaakt in de OER [waarbij de vice-decaan onderwijs een heuse presentatie moest maken om het aan de faculteitsraad uit te leggen](#). Gezien het [streven van de UU om een multidisciplinaire universiteit te creëren](#), is het van essentieel belang dat de regels duidelijker worden en worden gecentraliseerd. Alleen dan kan de UU haar streven om multidisciplinair en flexibel onderwijs aan te bieden, halen en alleen dan hebben studenten en docenten duidelijkheid.

Deze differentie veroorzaakt op sommige faculteiten en opleidingen ook perverse prikkels voor studenten. Centraal is in de OER geregeld dat Utrechtse studenten voldoende niet mogen herkansen, waardoor het in sommige situaties voor studenten aantrekkelijker om het tentamen helemaal niet te maken, om zo te voorkomen dat ze een krappe voldoende halen die niet te herkansen is en hun cijfer omlaaghaalt. Dit zorgt ervoor dat deze studenten zich dan maar ziekmelden en het tentamen op een later moment maken, waarbij ze wel het gewenste cijfer kunnen behalen. Deze perverse prikkel is er dan weer niet bij alle opleidingen, omdat sommige faculteiten een maximaal cijfer 6 voor herkansingen hanteren. Bij deze opleidingen ontstaat het probleem dat een herkansing automatisch een laag cijfer garandeert, waardoor studenten die vaker dan eens moeten herkansen niet of nauwelijks nog kans maken op een hoog gemiddelde.

Bovenal is de huidige vorm van herkansen, waarin alleen onvoldoende mogen worden herkanst en waarbij de verdere aanscherpingen van de regels veranderen per faculteit, een straf voor Utrechtse studenten. Vroeger was het gebruikelijk om vanuit een bachelor door te stromen in een master binnen dezelfde richting. Tegenwoordig is dat echter niet meer zo vanzelfsprekend en gaan veel studenten na hun bachelors over naar een andere universiteit voor hun master, in binnen- en buitenland. Bij deze masters komt het [steeds vaker voor dat er toelatingseisen zijn op basis van behaalde cijfers in de bachelorfase](#). Vaak moet een student gemiddeld een 7 halen voor Nederlandse universiteiten en voor buitenlandse topuniversiteiten vaak een 7,5 of zelfs een 8 (volgens de Utrechtse omrekening een GPA van 4.0). De Utrechtse herkansingsregeling zorgt dus voor een achterstand van Utrechtse studenten op hun medestudenten die studeren aan universiteiten waar de herkansingsregelingen soepeler zijn. Concreet zijn er twee problemen met de Utrechtse herkansingsregeling:

Ten eerste kan een Utrechtse student geen voldoende herkansen. Hierdoor zal een 5,7 of een 6,1 een pijnlijke en vooral onuitwisbaar gegeven zijn op de cijferlijst van een ambitieuze student en het gemiddelde van de betreffende student flink omlaaghalen. Studenten aan de meeste andere Nederlandse universiteiten kunnen wel gewoon hun voldoende herkansen. Terwijl de eisen van masters in binnen en buitenland toenemen, loopt de Utrechtse student steeds verder achter op zijn of haar medestudenten op universiteiten waar voldoende herkansen wél de norm is. Nu pleiten wij niet voor een toename aan herkansingen, maar een student moet wel dezelfde kansen krijgen om zich te kwalificeren voor een master als enig andere Nederlandse student. Het gaat uiteindelijk om de opgedane kennis, niet wanneer deze kennis is opgedaan.

Ten tweede ligt er bij vele faculteiten in de decentrale OER vastgelegd dat een (deel)herkansing maximaal een zes (6) oplevert als cijfer. Nogmaals, het gaat niet om wanneer de student de kennis heeft opgedaan, maar dat hij of zij de kennis daadwerkelijk hééft. Door deze decentrale regel worden er niet alleen verwarring veroorzaakt en barrières gecreëerd voor multidisciplinariteit en flexibel onderwijs, maar worden ook nog eens de studenten die hun gemiddelde alleen maar zien zakken, benadeeld. Daarom willen wij het maximumcijfer geschrapt zien worden. Een herkansing dient een tweede kans te zijn, geen straf.

Omwille de duidelijkheid hieronder een voorbeeld:

Course manual Organisation and Innovation (GEO2-2418):

1. Final exam: 50 %

2. Ongoing case study (organization analysis): 50 %

In order to pass the course, each student needs to obtain a pass grade (i.e. at least 5.5 points) in any of the individual components (exam, as well as ongoing case study/ies) of the final grade. In other words, an average final grade is only computed if the student has obtained at least 5.5 points for the final exam and OCS alike. A student can thus not make up for a grade of less than 5.5 points in one of the components with a grade above 5.5 points in another component.

Student haalt: Exam 8,1 Ongoing case study 5,3: Gemiddeld: 6,7

Nu moet de student herkansen, terecht omdat hij onvoldoende had voor de ongoing case study. Echter moet de student, zoals het vak nu gegeven wordt, een tentamen maken dat voor 100% geldt en maximaal een 6 kan behalen.

Wij pleiten voor een vervangende toets waarbij het cijfer van het wél behaalde onderdeel niet vervalt. In bovenstaande voorbeeld zou de student dan bijvoorbeeld een 7,3 voor de herkanste 'ongoing case study' halen en de 8,1 voor het tentamen houden en dus gemiddeld een 7,7 behalen. Dit is ook logisch, aangezien de betreffende student over hetzelfde kennisniveau beschikt als een student die in één keer de 7,3 voor de 'ongoing case study' heeft behaald.

Wij vinden dat de huidige manier van herkansen binnen bepaalde faculteiten (één toets) en becijfering (alleen een 6) niet past binnen het gewenste beleid om meerdere toetsmomenten per vak in te zetten. Wij willen daarom dat herkansingen gaan over het specifieke onderdeel dat niet behaald is en dat de onderdelen die wel behaald zijn niet door één onvoldoende niet meer meetellen. Wij zijn het dus niet zozeer oneens met het beleid, maar willen eerder aanklaarten dat het niet goed wordt uitgevoerd en dat dit verandert zodat studenten niet benadeeld worden. Eventueel zou er overwogen kunnen worden om bij studenten die herkanst hebben een H ('Herkansing') of R ('Resit') aan het cijfer toe te voegen, zodat het duidelijk is dat er een herkansing is geweest en het nog wel lonend te houden om het de eerste keer meteen goed te doen.

Naast dit alles is de aanpassing van de herkansingregeling in deze tijden alleen maar harder nodig. Door de maatregelen omtrent de corona-epidemie kan een dalend studieresultaat niet zomaar op het conto van de student zelf geschreven worden. Er spelen in het leven van een student altijd al meerdere zaken mee die een invloed op prestaties kunnen hebben en nu met corona is dat al helemaal het geval. De herkansing moet weer worden wat hij was. Een tweede kans voor een student die getroffen wordt door ongeluk, een slechte dag of week, of andere problemen om hem of haar heen. De studietijd is een tijd van leren wat je grenzen zijn en hoe je binnen die grenzen het beste uit jezelf kan halen. Hierbij hoort falen en weer opstaan, dingen fout doen en daarvan leren. In die periode is een eerlijke tweede kans essentieel zodat de tegenslagen die bij het studeren horen niet meegedragen worden naar de toekomst. De herkansing moet weer een herkansing worden.

Inmiddels zou het duidelijk moeten zijn wat de zorgen zijn van de Utrechtse studenten over de huidige herkansingsregeling. We willen samen zoeken naar oplossingen, mede omdat wij denken

dat de Universiteit Utrecht ook gebaat zou zijn bij een betere herkansingsregeling. De UU wil immers streven naar het faciliteren van multidisciplinaire onderwijs, het wegnemen van perverse prikkels en ervoor zorgen dat afgestudeerde UU-bachelor studenten een eerlijke kans maken om toegelaten te worden tot de gewenste master (dat staat ook weer leuk in de statistiekjes). Vandaar dat wij twee voorstellen willen doen om de herkansingsregelingen eerlijker te maken:

Voldoendes herkansen, één keer per jaar

Tentamens zouden er primair om moeten draaien dat de student laat zien de stof van de cursus en bijbehorende vaardigheden tot zich te hebben genomen. Dit lukt niet altijd in één keer even goed en het zou dan ook niet vreemd zijn om studenten eenmaal per jaar de optie aan te bieden om een toets, waarop ze door omstandigheden niet optimaal gepresteerd hebben, over te laten doen, ook al hebben ze een krappe voldoende behaald. Om extra werk voor docenten zo laag mogelijk te houden, stellen we voor om het per student maar éénmaal per jaar mogelijk te maken om een voldoende te herkansen, waarbij het laatste resultaat telt. Op deze manier zullen lang niet alle studenten gebruik maken van deze regeling en zal een eventuele toename aan werkdruk voor docenten verwaarloosbaar zijn en niet opwegen tegen het enorme belang wat bepaalde studenten zullen hebben bij het versoepelen van de herkansingsregeling.

Daarom stellen wij de volgende wijziging van de OER 2020-2021 voor:

Artikel 5.5 lid 1 onder het hoofdstuk bachelor fase en onder het hoofdstuk masterfase, nu luidende "Indien studenten aan alle inspanningsverplichtingen tijdens de cursus hebben voldaan, worden zij uitsluitend bij een onvoldoende eindbeoordeling van ten minste een vier, eenmaal in de gelegenheid gesteld een aanvullende of een vervangende toets af te leggen.", aan te vullen met de bepaling "Per academisch jaar kan een student in de gelegenheid worden gesteld éénmaal een toets onderdeel opnieuw af te leggen tijdens het reguliere tweede toetsmoment voor een onderdeel dat wel met een voldoende is afgerond. Hierbij geldt geen maximum voor het herkanste cijfer en telt het laatst behaalde cijfer. Het verzoek tot herkansing wordt schriftelijk binnen 5 werkdagen na bekendmaking van het cijfer in OSIRIS gedaan aan de cursuscoördinator. Deze regeling is niet van toepassing op eindwerkstukken, veldwerk, dan wel scripties." Dit betekent dus ook automatisch het schappen van artikel 5.5, lid 2 uit de OER.

Geen maximumcijfer bij herkansingen

Daarnaast is er nog een ander probleem met herkansingen, dat bij een aantal opleidingen speelt. Bij sommige opleidingen kan namelijk bij bepaalde (deel)herkansingen niet hoger dan een zes (6) gehaald worden, los van hoe goed de herkansing gemaakt is. Dit wekt bij ons nogal bevreemding; een cijfer zou immers toegekend moeten op basis van de aantoonbaar aanwezige kennis van de student. Als een student bij een herkansing een acht (8) haalt, heeft deze persoon dus aantoonbaar hetzelfde kennisniveau als iemand die dat cijfer bij de eerste poging haalde. Welk doel deze regeling dan dient, behalve het verhogen van de druk om de eerste tentamenmogelijkheid meteen te halen, is ons onduidelijk. Een student die het vak überhaupt niet haalt en later in z'n geheel over moet doen, kan dan immers ook nog een hoog cijfer halen. Wij beoordelen deze regeling dan ook als 'oneerlijk' en bevreemdend voor een universiteit die "Sol Iustitiae illustra nos" als motto hanteert.

Daarom stellen wij eveneens de volgende wijziging van de OER 2020-2021 voor:

Bij een aantal faculteitsspecifieke Onderwijs en Examenregelingen bevat artikel 5.5 (reparaties) een extra lid, luidende: "De reparatietoets is een individuele toets, waarbij de gehele stof van de cursus kan worden getoetst. De reparatietoets wordt beoordeeld met 'voldoende' of 'onvoldoende'. Indien de reparatietoets 'voldoende' is, wordt het eindcijfer voor de desbetreffende cursus een 6. Is de reparatietoets 'onvoldoende', dan blijft het oorspronkelijke eindcijfer onveranderd." Dit artikel zouden wij graag uit alle OER's geschrapt zien worden. Daarnaast stellen wij voor om een nieuw lid centraal vast te leggen in de OER. Dit nieuwe lid zal in goed overleg met SO&O, de faculteiten en eventuele andere belanghebbenden worden opgesteld, waarbij het streven om de student een eerlijk cijfer te geven dat representatief is voor zijn of haar kennisniveau centraal staat, zonder daarbij herkansen een al te gunstige optie te laten zijn.